

Kolokvium Animácie 2015

Zápis jednání otevřené pracovní skupiny F/AV

16. 11. 2015, Moving Station, Plzeň

přítomní: Pavel Bednařík, Karolína Pojarová, Tereza Cz Dvořáková, Markéta Pastorová, Miroslav Maixner, Vladimír Beran, Čestmír Círka, Růžena Pekařová, Natálie Ostrouchová, Pavlína Kalandrová, Lenka Jirků, Diana Tabakov, Barbora Holubová, Jan Mašek, Elena Vondráčková, František Topinka, Martina Voráčková, Ondřej Javora, Petra Ptáčková, Daniela Paseková, Jiří Forejt, Ivan David, Zuzana Hrubošová, Linda Arbanová

moderátor: Pavel Bednařík

1. Dlouhodobé cíle a strategie PS

Pavel Bednařík (PB): Jaké jsou dlouhodobé cíle a smysl existence pracovní skupiny? Pro koho z účastníků je účast v PS smysluplná?

- Vladimír Beran (VB): Rozhodně **ano**.
- Martina Voráčková (MV): Ano, jako prostředek osvěty, která je nutná.
- Barbora Holubová (BH): Není si jistá, zda je **PS vhodná pro jednotnou osvětovou činnost, že by měla vystupovat pod jednotným manifestem**. Využívat bohatost seskupení, různých přístupů a pohledů, ne nutně táhnout za jeden provaz. PS má význam, ale má se snažit mít jednotný názor?
- MV + PB: nesouhlasí – nutno se sjednotit pragmaticky za účelem větší síly a dopadu. Účelově.
- Tereza Czesany Dvořáková (TCD): **V rámci skupiny může mít každý různý názor, ale vystupování skupiny navenek by mělo být jednotné**.
- PB: Jednotný slovník F/AV na webu filmvychova.cz je dobrý základ pro definici záběru skupiny. Slovník i řada materiálů už existuje – **půda pro sebedefinici PS už je**.
- BH: Pokud se přihlásíme k RVP už je to definitivní cesta.
- TCD: Rámcové vzdělávací programy pro formální vzdělávání jsou jen segmentem činnosti, není to definitivní rámec.
- PB: Jako dlouhodobý cíl (na kterém je potřeba ale začít pracovat v dohledné době) vidí **národní strategii FAV**. Pro většinu zemí v EU, které jsou vyspělé v oblasti FAV to byl důležitý začátek pozitivních změn (organizace, financování, legitimizace).

Je rozdíl mezi FAV v rámci formálního/ neformálního vzdělávání?!

- MV: Jde o obsah RVP – je využitelný v neformálním vzdělávání? Zda s ním takhle souhlasíme, zda je máme čím doplnit, zda jej víc strukturovat, rozpracovat?!

- Natálie Ostrouchova (NO): **Cílem PS by bylo mělo být hledání institucionalizace, společné podpory pro FAV.**
- Markéta Pastorová (MP): Poklona webu filmvychova.cz. K činnosti prac. skupiny: je to důležité, ale doporučuje **ustálit konstantní jádro, nezačínat stále znova s nahodilými členy PS.** Externí členové se mohou samozřejmě účastnit, nabízet nápady, podněty. Je nezbytně nutné přiřadit ke konkrétní instituci.

Formální x neformální x informální vzdělání a FAV?

- MP: Kurikulum sahá od strategické roviny přes realizaci (příklady dobré praxe, metodické materiály jako most mezi kurikulem a praxí, regionální centra) až po dosažené výchovně-vzdělávací cíle (co si účastníci výuky odnesou). I kurikulum musí být diskutováno v rámci ustálené formální skupiny FAV. Vhodnou institucí pro její záštitu je NFA.
- TCD: Připomíná historickou zkušenost, kdy pokusy formálně etablovat PS zkolabovaly na meziresortních sporech (MK, MŠMT).
- Mirek Maixner (MM): Nutností a ukazatelem smysluplnosti může být zpětná vazba od učitelů. Je potřeba **zaměřit se na oslovování a angažování učitelů (cíleně a konkrétně).** Potřeba zlomit předsudek filmu jako zábavy a ulevování (zkušenost s projekcemi pro školy v Kinu Art). Její činnost může fungovat na efektu sněhové koule.
- TCD: Nutno cítit aktivitu od učitelů, ideální by byla již avizovaná Asociace učitelů FAV, ale zatím jich není dostatek (nebo o nich nevíme).
- MV: Stále spojujeme v diskuzi dvě roviny. Aktivity mimoškolních již úspěšných subjektů vs formální vzdělávání ve školách. Otázkou je, zda mohou spolupracovat, zda mají společný cíl?!
- MP: **PS se jí zdá akceschopnější, než případná asociace učitelů.** Představa meziresortní skupiny je naivní, v dohledné době není reálná. Je potřeba neztrácet energii, jít cestou konkrétních lidí jmenovaných do PS a její formalizace.
- PB: Nejsmysluplnější se zdá založit PS v rámci nějaké organizace pod MK. Má smysl jednat s ministerstvem? S kým?
- MP: Na MŠMT se momentálně nikdo o PS nebude bavit, úředníci musí cítit iniciativu od učitelů, která ale nepřichází. Jediná možnost je Ministerstvo kultury. Celkově se jedná o problém s pozicí umění, kultury a vzdělávání ve společenském hodnotovém žebříčku.
- TCD: Po otázce na všechny členy PS zjištěna jednomyslná shoda, že PS má existovat pod NFA. TCD **přednese navržený konsenzus nad zřízením PS pod NFA na jednání vedení NFA** (potřebuje pověření).
- Čestmír Círka (ČČ): PS by ideálně měla být pod NFA, s pevnou členskou základnou.
- TCD: PS v rámci NFA nebude moci zajistit podmínky jako třeba Animácie v rámci kolokvia.

- PB: Nejprve je pro formalizaci nezbytné **definovat obory, oblasti, zástupce, kteří by měli být členy PS. Měl by ji tvořit užší „výkonný“ tým (max. 10-15 lidí). Plus širší základna externích účastníků** (členů se slabším mandátem).
- TCD: Situace je křehká a proměnlivá – uzavírat se v 5 lidech je zrádné.
- MV: Pojdme tedy vyjmenovat oblasti, které by měly být zastoupeny. PS by měla být ideálně otevřená, aby se kdokoli měl možnost stát členem, pokud projeví zájem.
- **Obsazení PS:**
  - NFA
  - NUV
  - Kina/ filmové kluby
  - zástupce předškolního vzdělávání
  - zástupce základního vzdělávání – 1., 2. Stupeň
  - zástupce pro SŠ, gymnázia, střední odborné vzdělávání
  - VŠ poskytující pedagogické vzdělání
  - VŠ poskytující filmové/filmovědné vzdělávání (filmová studia, FAMU, další)
  - Zástupce neformálního vzdělávání (instituce praktikující FAV: My Street Films, Aeroškola, DDM)

Výstup diskuze:

- **do konce roku bude předložen vedení NFA návrh na institucionalizaci pracovní skupiny F/AV pod NFA (zpracuje: Bednařík, Dvořáková, T: 30. 11. 2015)**
- **název: Pracovní skupina pro Filmovou/audiovizuální výchovu.**
- **Bude obsazena stálými členy ze všech oblastí filmové výchovy a vzdělávání (viz. výše), návrhy konkrétních jmen předloží PB a TCD, budou to s navrženými konzultovat.**
- **PB/TCD navrhnu termín prvního „oficiálního“ jednání před/po jednání Doc Alliance Academy v lednu, T: ASAP)**

2. Harmonogram činnosti a plán na rok 2016 (způsob fungování, četnost setkávání PS, plán na rok 2016)

- PB: hodí se **spojit fungování PS s událostmi typu festivalů, konferencí apod., kde se členové přirozeně scházejí**
- Tereza Cz Dvořáková nabízí **jednání v NFA, jednodenní seminář FAV v Ponrepu** (květen-červen, listopad/**Animánie jako pravidelné setkávání**
- kolikrát ročně se setkávat? – Ideál je **2-3x ročně**
- využít **leden 2016 – DAA mezinárodní konference** (15.-16.1. v ERA svět, setkání PS před tím/ po tom)

- TCD: fungování PS je těžko financovatelné v rámci aktivit NFA v oblasti FAV (momentálně nepříznivá politika Státního fondu kinematografie)
- BH: setkávání úzké PS nebo cíl přizvat maximum zainteresovaných?
- TCD: **aktivní účastníci PS nominovaní jí a Pavlem + otevřeno širokému publiku jako pasivním účastníkům**
- MP: navrhuje, aby byla zavedena **neveřejná jednání PS** (kde se bude řešit koordinace, úkoly, ad.), po kterých bude vždy následovat **jednání veřejné** (běžná praxe jiných PS)
- BH: byla by skvělá **prezentace PS na MFF Karlovy Vary**
- PB: to je dlouhodobý cíl, nepodaří se asi v roce 2016, ale určitě je to pro zviditelnění v rámci filmového průmyslu nutné

Výstup diskuze:

- **pracovní skupina F/AV se bude setkávat min. 2x ročně (květen/ červen v rámci semináře v NFA, listopad v rámci Animánie), v roce 2016 přibude ještě leden (konference DAA).**
- **její stálí členové budou osloveni Terezou Cz Dvořákovou a Pavlem Bednaříkem.**
- **Jednání pracovní skupiny bude mít veřejnou (pro všechny zainteresované otevřenou) a neveřejnou část.**
- **Nejbližší setkání proběhne u příležitosti mezinárodní konference Doc Alliance Academy (15.-16.1.2016, ERA svět, Jungmannovo nám., Praha).**
- **Hlavním dlouhodobým cílem pracovní skupiny bude vypracovat národní strategii F/AV. Dílčí cíle budou diskutovány a navrženy na lednovém jednání.**

3. Regionální centra

- PB: diskuse nad regionálními centry má smysl až v **oficiální pracovní skupině**, je nutno sestavit standardy, co by takové centrum mělo nabízet a poskytovat, jaká jsou očekávání (spojit to s proškolením ad.). Příkladem nestability takovýchto center je např. aktuální situace ohledně Cineportu v Ostravě (Lada Žabenská už s Provozem Hlubina nespolupracuje, je potřeba zjistit, co se stalo).
- Lenka Jirků: představila činnost Centra dokumentárního filmu Jihlava.

Výstup:

- **přípravit podklad na první jednání PS týkající se regionálních center (Pavel Bednařík, T: leden 2016)**

4. Metodické materiály

- Vladimír Beran: představil metodický manuál „Učit se film“ (Metodika výuky filmové tvorby), sylabus a ukázková lekce je na: <http://www.zuspolice.cz/aktuality-1/ucitsefilm>
- Celý manuál pošle na vyžádání mailem (cílem je mít kontakt na uživatele a kontrolu nad následným „životem“ metodiky)
- MP: Jaroslav Vančát, spoluautor knihy, je také recenzent obsahu oblasti Umění a kultura RVP Základní vzdělávání
- TCD představila aktuálně zpracovávaný návrh **propedeutiky metodických materiálů** (metodiku metodiky, jak je vytvářet). Jedná se o metodiku teoretické části filmové výchovy
- MP: **metodika k metodice je přesně to, na co by se PS měla zaměřit**, prosí zaslat PS → **zařadit do programu příštího setkání** diskuzi na metodiku o metodice – brát stávající podobu jako první impuls, kostru (kvalitní metodická struktura se vyvíjí roky, neuspěchat)
- Linda Arbanová (LA): pošle vzorové galerijní programy základem projekt UMPRUM + Rudolfinum: Vzdělávání v oblasti kulturní identity – Muzejní a galerijní edukace: <http://www.gamuedu.cz/galerijni-a-muzejni-edukace.html>

Metodiku realizace vzdělávacího galerijního/muzejního programu pro předškolní, základní i gymnaziální vzdělání, na jejichž základech jsou programy v rámci projektu tvořeny má u sebe KP a ráda na vyžádání zašle.

- NO: v zahraničí se metodické listy kvalitativně liší, je možné poreferovat
- PB: návrh napsat článek na filmvychova.cz o dobrých, špatných příkladech (Kdo?)
- MV: nutno vyzkoušet metodiku dle návodu v praxi, na jaké filmy metodické listy aplikovat; pro inspiraci: Brabec (2006): Brána muzea otevřena – různé způsoby kategorizace příkladů edukativní nabídky, o úroveň víc než konkrétní metodické listy https://is.muni.cz/el/1441/podzim2013/GP3MP_HTGP/um/Brana_muzea_otevrena_VM_4_12_2013.pdf
- Jiří Mašek: pro jeden film je možno připravit i více typů pracovních listů; propedeutika k metodice je dobrý základ, který chce pomalu z více úhlů vyvíjet
- NO: v rámci DAA se snaží kombinovat inspiraci ze zahraničních vzorů; důležité je nedržet se metodiky urputně, přistupovat k ní kreativně
- **metodické materiály dalších institucí na programu dalších setkání**, možnost je sdílet - filmvychova.cz v budoucnu možná databáze pracovních listů

5. Web filmvychova.cz (prezentace: Tereza Cz Dvořáková)

- TCD: představila aktuální podobu a jednotlivé rubriky webu filmvychova.cz, vyzvala ke komentářům, hodnocení, a návrhům co na webu zlepšit
- MM: v nabídce filmů je možné se inspirovat nabídkou pro učitele slovinského kina Kinodvor / Kinobalon, kteří uvádějí odstavec ke každému filmu, k čemu se hodí a proč plus foto <http://www.kinodvor.org/kinobalon/gradiva-za-ucitelje-in-starse/>
- MM: pracuje na databázi filmů pro brněnské učitele (podle klíčových slov), návrh propojit s filmvychovou.cz
- Jiří Forejt: mají filmy v databázi zohledňovat prostory projekce, motivovat chodit na ty konkrétní filmy do kina? – pokud ano, bylo by vhodné u filmu vždy doporučit kino, které by film promítlo (ideální práce pro regionální centra)
- František Topinka: chybí kategorie zaměřující se na filmový jazyk, médium filmu (aktuální kategorie jsou společensky povšechné, zaměřené na historii)
- Jiří Mašek: doplnil by kategorie z dějin filmu
- TCD: vyzvala všechny, aby si web prošli a poslali návrhy na tereza.dvorakova@nfa.cz, nebo šéfredaktorce Nelly Wernischové

Výstup diskuze:

- **Vyvíjet metodické pomůcky pro praktikující F/AV je úkolem pro pracovní skupinu.**
- **Reflexe stávající podoby propedeutiky metodických materiálů bude zařazena do programu lednového setkání pracovní skupiny, kde se jí věnuje větší prostor. (TCD rozešle PS, T: 31. 12. 2015)**

6. Filmová a audiovizuální výchova na ZUŠ (Martina Voráčková, Zuzana Hrubošová)

- MV: RVP ZUŠ uznává 4 studijní zaměření: výtvarné, hudební, taneční, dramatické + doplňující zaměření: Multimediální tvorba (stručný obsah na 1 stranu)
- filmová tvorba se nejčastěji schovává pod výtvarný obor (tichá dohoda)
- **film jako samostatný obor na ZUŠ zatím fikce** (i když RVP prochází revizemi): není zakotvena v dokumentech, je to **problematické i z praktického hlediska** (financování, kvalifikování učitelé)
- **cca 60 pedagogů (výtvarných oborů) tvoří v rámci výuky AVD** – oslovit je, pracovat s nimi
- ZUŠ mají velký **prostor pro rozvoj FAV** (i když zatím spíš potenciální) → zohledňovat oblast ZUŠ při diskuzích o F/AV
- Budoucnost: FAV jako samostatné zaměření zatím nereálné, snažit se o využívání FAV také v rámci studijního zaměření Multimediální tvorba

Výstup diskuze:

- **Oblast ZUŠ mít ve zvláštní pozornosti při dalších jednáních pracovní skupiny.**

7. F/AV a filmové právo (Ivan David)

- **PB: Jakému cíli by se v oblasti autorského práva a duševního vlastnictví měla PS věnovat?**
- Ivan David (ID): pracovní skupina by měla silou formalizovaného kolektivu tlačit na **uvolňování práv k filmům pro účely F/AV** > ideální nástroj: **portál katalogizující ukázky filmů** (primárně české)
- z právního hlediska je nezbytné mít k ukázkám vypracované a nabízet **metodické materiály**, charakter metodického materiálu nemusí být vůči autorům, majitelům práv příznivý (není problém poškozování osobnostních práv)
- Zuzana Bukovinská: jak je to právně s hudbou ve filmech vytvořených v rámci F/AV aktivit?
- MV: Oficiální odpověď na tuto otázku z odboru autorského práva MKČR:

*Jednou možností je využívat jako zvukovou složku filmu hudební díla opatřená tzv. veřejnou licencí (viz § 2373 občanského zákoníku), nejčastěji licencí Creative Commons. Užití těchto děl se řídí podmínkami vyjádřenými pomocí piktogramů přímo u díla (v podrobnostech viz <http://www.creativecommons.cz/licence-cc/licencni-prvky/>), často využívaná je např. podmínka nekomerčnosti. Pro ilustraci odbor autorského práva MK uvádí odkazy na stránky, kde lze takovouto hudbu vyhledat: <http://search.creativecommons.org/>, http://freemusicarchive.org/curator/creative_commons/, <https://soundcloud.com/groups/creative-commons>. Obecně k problematice veřejných licencí srov. také Myška et. al., *Veřejné licence v České republice*, Brno, 2014, dostupná na https://is.muni.cz/repo/1203341/Myška_et_al._-Verejne_licence_2.0_-_online.pdf.*

- ZH: ZUŠ jsou ošetřené ročním poplatkem OSA (film. tvorba se veze s hudební výchovou v rámci paušálních plateb OSA)
- ID: hudba interpretována žáky ZUŠ a použita ve filmu musí být úplně stejně právně ošetřena licencemi jako použití hudby profesionálně vykonávané
- festival dětských (amaterských) filmů – kdo nese odpovědnost za legálnost použití autorských děl do filmu?
- ID: Je na pořadateli akce.
- MV: opět citace z oficiální odpovědi OAP MK ČR:

Způsoby užití v rámci festivalové přehlídky jsou běžné způsoby užití díla sdělováním veřejnosti upravené autorským zákonem (§ 18 odst. 1 autorského zákona), a to uvádění na webových stránkách (§ 18 odst. 2 - zpřístupňování díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou či obdobnou sítí) a promítání na soutěžních přehlídkách (§ 20 provozování ze záznamu a jeho přenos).

Jde často o film (slovy autorského zákona: dílo audiovizuální – viz § 62 až 64 autorského zákona)

vzniklý spojením preexistujícího zvukového záznamu s nově vzniklou animací, to znamená o tzv. zvukově obrazovou synchronizaci pro film, a další užití zvukového záznamu v tomto spojení v rámci a při užití nově vzniklého filmu.

K takovému užití musí ten, kdo chce filmové dílo veřejně užít, získat vždy oprávnění od autora filmového díla (v případě dětí, jejich zákonného zástupce, nejčastěji rodičů), dále oprávnění od všech nositelů práv, kteří se na dětském filmovém díle svými předměty autorskoprávní ochrany účastní. Nejde jen o autorská díla, ale i o umělecké výkony, zvukové, popř. zvukově obrazové záznamy. To platí obecně a není rozhodné, zda jde o celovečerní film určený pro promítání v kinech, krátký film, nízkonákladový amatérský film nebo film vzniklý Vámi popisovaným způsobem. Oprávnění k užití předmětů autorskoprávní ochrany udělují nositelé práv uživatelům licenční smlouvou.

V našem případě to znamená získat licenci od výrobce zvukového záznamu, který hudbu a písničky v provedení výkonnými umělci zaznamenal na prvotní záznam a vyrobil jeho rozmnoženiny, dále souhlas autorů hudby a textu a souhlas výkonných umělců (zpěváků a hudebníků). Oprávnění k výkonu těchto práv v souvislosti užitím zvukového záznamu obvykle ještě před jeho pořízením a výrobou rozmnoženin k obchodním účelům získává jeho výrobce, nejčastěji hudební vydavatel, který pak také práva za všechny zúčastněné nositele práv zpravidla vykonává, pokud nejsou vykonávána příslušnými kolektivními správci OSA, INTERGRAM a OAZA.

- TCD: podněty pro filmvychovu.cz: **více prostoru věnovat filmovému právu**; zprostředkovat vzor licenční smlouvy k užití autorských děl v rámci filmů F/AV
- PB: je nutné dbát a upozorňovat na autorskoprávní aspekt filmu a audiovize ve výuce – výchovné, který je také součástí FAV (hodlá se mu věnovat více My Street Films, Diana Tabakov)
- ID: Odpovědi na často kladené dotazy na webu MKČR (sekce věnovaná autorskému právu): <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/caste-dotazy-508/>

Výstup diskuze:

- **Pracovní skupina by se měla zasadit o přímou cestu k filmovým ukázkám pro učitele.**
  - **Autorskoprávní tematika jako integrální součást F/AV a souvisejících diskuzí (Osvěta na poli filmového práva jedním z ohnisek činnosti pracovní skupiny)**

8. Kreativní Evropa & Finance pro F/AV (Pavlína Kalandrová)

- Pavlína Kalandrová (PK): představila grantový okruh Práce s publikem / Filmová výchova (forma projektu: sdílení již úspěšných iniciativ, networking; obsah: učení se nových metod, vzájemná inspirace participantů, přeshraniční spolupráce)
- žádat může právní subjekt věnující se F/AV; min. 3 partneři ze 3 evropských zemí; hodnotí se: efektivita, rozmanitost, inovativnost, kvalita a zkušenosti žadatele
- harmonogram: listopad 2015 – výzva; březen 2016 – uzávěrka

- max. pokrytí 60 % nákladů (nejnižší čerpání 6,5 mil.); 40 % kofinancování (uznává se i věcné plnění – práce či vložená práva)
- příklady podpořených projektů: Doc Alliance Academy, Fred At School, CinEd <http://www.mediadeskcz.eu/project/detail/13?year=2015>
- Dissemination platform – představení podpořených projektů <http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/projects/>
- možnost projekcí, programů pro škol – spolupráce s lokálními kiny financována z Europa Cinemas
- TCD: ideální pro tuto podporu projekt Aeropolis - sdílená knihovna pro děti a mládež
- PK: program Erasmus+ - také možnosti pro F/AV
- nabídka konzultací: možnost komunikovat s Pavlínou Kalandrovou v příštích 10 dnech možnosti Animácie v grantové výzvě KE
- TCD: Visegrad Animation Forum Třeboň – F/AV jako součást Industry Programu – propojit pracovní skupiny s VAF?)

Výstup:

- **Možnost spolupráce jednotlivých subjektů věnujících se F/AV jak prakticky tak teoreticky (NFA, Animácie aj.) na projektu financovaného z grantové výzvy KE (dle výše uvedených parametrů)**
- **Nabídka konzultací od Pavlíny Kalandrové z kanceláře Kreativní Evropa – MEDIA (pavlina.kalandrova@kreativnievropa.cz)**

Další postup PS:

- **doplnit brožuru Kolokvium k F/AV, Animácie 2015 (zejména o odkazy) / Karolína, Pavel?**
- **nahrát prezentace (v pdf) na weby Animácie nebo filmvychova.cz / Karolína + Matěj Forejt**
- **doplnit a autorizovat zápis / Pavel B.**
- **napsat reportáž z Kolokvia na web filmvychova.cz / Tereza**
- **rozeslání na mailing list účastníků kolokvia / Karolína?**
- **připravit statut PS pro poradu vedení NFA / Tereza, Pavel**
- **navrhnout zřízení oficiální pracovní skupiny pod NFA na vedení NFA / Tereza**
- **navrhnout termín a svolat příští setkání PS / Tereza, Pavel**

Zapsala: Karolína Pojarová,

Ověřil: Pavel Bednařík, Martina Voráčková, Tereza Cz Dvořáková